

Med sikte på framtiden – Tankesmedja för friluftsliv 2018

Hälsa och friluftsliv i stadsplanering

Hur ska arkitekterna inkludera friluftslivet i staden? Monica von Schmalensee, tidigare vd på White arkitekter och numera ordförande i det nyinrättade Rådet för hållbara städer, har många idéer om hur vi kan planera och bygga på ett bättre sätt och vad som krävs för att nå dit.

På Naturvårdsverkets Tankesmedja för friluftsliv berättade Monica von Schmalensee om hur kompetensen förändrats på hennes tidigare arbetsplats.

– Under åren har kontoret utvecklats. Idag räcker det inte att kunna rita hus, vi har även specialister inom miljö och social hållbarhet, men också för till exempel hälsa, sjukvård. Man måste kunna lite av varje för att leverera det som samhället kräver, säger Monica von Schmalensee.

Idag får arkitekter och planerare hantera resultatet av 60-talets planeringsideal med bilen i centrum, något som skapat en olycklig trafikseparering. Med övergivna stadskärnor och folk som sitter i bilkö för att ta sig till externa köpcentrum, leta parkeringsplats eller köra till nästa köpcentrum.

– Nu söker vi andra mobila lösningar och försöker att skapa mera plats för fotgängare och cyklister. Staden behöver sina gröna mellanrum, få in mera ljus, luft och grönska, det måste gå att vara grön och urban på samma gång, säger Monica von Schmalensee.

Stockholm stad ska bygga 140 000 bostäder fram till år 2025, Här behöver staden enligt henne tänka på flera aspekter samtidigt. Kanske finns det utrymme att tänka stort och grönt enligt den "gestaltade livsmiljö" som regeringen formulerat i sin nya arkitekturpolitik och i strategin för hållbara städer?

– Själv växte jag upp i ett tryggt 50-talsområde där det var nära till skogen och man åkte skidor till skolan. Nu när det byggs igen är det viktigt att tänka långsiktigt och inte i termer av kvartalsekonomi eller fyraåriga mandatperioder, säger Monica von Schmalensee.

Ett exempel på långsiktig planering är enligt henne Kiruna, där stadskärnan flyttas längre bort från gruvområdet. Här tänker man i 100-årsperspektiv. Arkitekterna gick först hem till folk och frågade hur de ville att den nya staden skulle se ut. Svaret var en stad där det är enkelt att mötas och träffas ... utomhus. Inte inne i något köpcentrum.

– Ett annat framgångsrikt exempel är Hammarby sjöstad. Många åker hit på studiebesök och tittar, men det är inte husen man tittar på, utan mellanrummen mellan husen, och tillgången till den näraliggande naturen och skidbacken, det är det som gör stadsdelen intressant, säger Monica von Schmalensee.

Text: Erik Klefbom, Vetenskapsjournalisterna